

νά έγγιζε, φώναξε τόν Παχέκο, τόν Γονσαλβέζ και τόν Κοέλχο και τούς συνέστησε νά φύγουν από τήν Πορτογαλία, γιατί δέν πίστευε στην άκριβή τήρηση των υποσχέσεων του πρίγκιπος. Έκείνοι άκουσαν τή συμβουλή του και έφυγαν στην Καστίλη.

Και του Άλφόνσου όμως τήν συνείδηση φαίνεται ότι έβράαινε πολύ ή ανάμνησις της Ίνές, κατά τις τελευταίαις ήμέραις της ζωής του. Πέθανε στις 28 Μαΐου 1357 στην Λισσαβώνα και ο Δόν Πέδρο που είχε γεννηθεί στις 8 'Απριλίου 1320 έβγαίνε βασιλεύς της Πορτογαλίας σέ ηλικίαν 37 ετών. Αυτό όμως δέν τούς έσωσε. Γιατί μόλις πέθανε ο Άλφόνσος κ' έβγινε ο δόν Πέδρο Βασιλεύς μπόρεσε νάπιαση τούς δύο από αυτούς, τόν Γονσαλβέζ και τόν Κοέλχο, και νά τούς καταδικάση σέ θάνατο.

Ο Παχέκο, ο τρίτος των φονεών της δυστυχισμένης γυναίκος, κατάφθασι νά διαφύγη. Ένας ζητιάνος που είχε πολλούς λόγους νά τόν ευγνωμονή έμαθε τόν κίνδυνο που άπειλοσσε τόν ευεργέτη του και έτρεξε νά τόν ειδοποιήση. Ο Παχέκο φόρεσε τά ρούχα του ζητιάνου και πέρασε τά Γαλλικά σύνορα όπου πιά ήταν έν άσφαλεία.

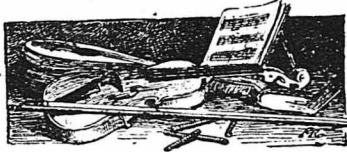
Οι δύο δολοφόνοι της Ίνές ο Κοέλχο και ο Γονσαλβέζ υπέστησαν μέ άξιοθαύμαστο θάρρος τόν μαρτυρικό τους θάνατο.

— Βάλε... ειπε ή Κοέλχο στον δήμο, ο όποιος είχε έντολή νά του ξεριζώση κυριολεκτικώς τήν καρδιά από τόν στήθος, βάλε τή χέρι σου στην άριστερή μεριά και θά βρής μία καρδιά δυνατώτερη άπ' τού τούούου και πιστώτερη άπ' τού άλόου!

Του συντρόφου του Γονσαλβέζ του έβγαλαν τήν καρδιά από τόν μέρος της μασχάλης και ύστερα έκαψαν και τά δύο πτώματα στην πλατεία του βασιλικού παλατιού, μπρός στά μάτια του βασιλέως Πέδρο, τού άλλοτε άγαπημένου της Ίνές, που εκείνην τήν ώρα καθόταν από τραπέζι.

Τέλος μία μέρα παρουσία του μεγάλου αΐλάρχου κόμητος Μπαρκέλλος, του Άρχικαγκελαρίου του Γιοάο Άλφόνσο, του συμβολαιογράφου Κονσάλου Πέρες και πολλών άλλων ευγενών, έβγαλε ο βασιλεύς τή χέρι του άπάνω στο Έσφαγγέλιο και όρκιστηκε ότι πρό έπτά χρόνων στην Μπραγκάντσα είχε έλθει εις νόμιμο γάμον με τήν Δόνα Ίνές ντε Κάστρο. Έτσι απέκόλυσε ότι ή Ίνές πεθανε ως νόμιμος σύζυγός του.

Τρείς μέρες μετά τόν όρκο του βασιλέως, στις 8 'Ιουνίου 1360, έβγαίνε στην Κοΐμπρα ένάπλιον του κόμητος Μπαρκέλλος και του συμβολαιογράφου ή έπίσημος επιβεβαιωσις των γάμων του Δόν Πέδρο και της Ίνές. Ο έπίσκοπος της Μπραγκάντσα Ζιλλ και ο άρχιθαλαμηπόλος Έστεβάο Λομπά-

το όρκιστηκαν: ο πρώτος ότι είχε εύλογήσει στην Μπραγκάντσα πρό έπτά έτών κερπίκου τόν γάμο του Δόν Πέδρο με τήν Δόνα Ίνές και ο δεύτερος ότι είχε παραστή ως μάρτυς σ' αυτόν τόν γάμο ο όποιος μάλιστα έβγαίνε πρωτοχρονιά.

Μολταύτα ο Δόν Πέδρο είχε επί πλέον τήν επιθυμία νά κάμη κάτι περισσώτερο γιά τήν άδικοσκοτωμέγη Ίνές. Τιμώρι και σεβόμενος τήν μνήμη της θέλησε νά τήν άνακηρύξη Βασίλισσα έστω και μετά θάνατο. Η τελετή της άνακηρύξεως ύπηρεσε μεγαλοεραπείας και συγκινητικώς.

Στά βασιλικό μοναστήρι της Άλκοβάσιαις, εκεί όπου άνεπαύοντο οι πρόγονοι του δολοφόνου της, του πατέρα του δόν Πέδρο και του συζύγου της, έτοιμάσθηκα μία θναμιαία μαρμάρινη σαρκοφάγος γιά τήν Ίνές, επάνω στο σκέπασμα της οποίας ήταν σκαλισμένο τόν άγαλάμ της με τόν βασιλικό στέμμα. Προηγουμένως όμως ο Δόν Πέδρο έκαμε κάτι τόν πρωτοφανές στην ιστορία. Διέταξε και έβγαλαν από τόν τάφο της, στην Σάντα - Κλάρες, τήν νεκρή Ίνές, της φόρεσαν θναμιαία φορέματα, τήν στόλισαν με τά βασιλικά έμβλήματα και τήν κάθησαν στον θρόνο. Μπροστά άπ' αυτό τόν άποσυντιθέμενο πτώμα υπερωρώθησαν νά περάσουν όλοι οι αΐλικοί και νά φιλήσουν τόν γυμνό χέρι της και νά τήν προσκυνήσουν γιά βασιλίσσα. Άλλοίμονο σ' όποιον άπέστρεψε τόν πρόσωπό του με φοβική. Τό ψυχρό βλέμμα του δόν Πέδρο που σκεπτόταν όρθιος κοντά στον θρόνο του έδινε νά καταλάβη ότι θά πλήρωνε αυτή τήν άσέβεια τόν πολύ σκληρά.

Τό φέρετρο στο όποιον έβγαλαν τόν σωμα της Ίνές, τόν έκρατούσαν στους ώμους των ευγενεις ίπποτάι και τότε έφέρσαν πεζοί ως στην Άλκοβάσιαι...δεκατέσσαρες ώρες (!) μακριά άπ' τήν Κοΐμπρα. Οι ευγενεις με τις γυναίκες τους, οι ίπποτάι, οι προύχοντες και όλος ο κλήρος άκολούθησαν τήν πομπή συνοδευόμενοι από χιλιάδες λαού. Όλοι περπατούσαν κρατώντας στα χέρια τους άναμμένα κεριά, άπ' τήν μία μεριά κι άπ' τήν άλλη του φερέτρου, έτσι ώστε νά φάσκη ή Ίνές στην τελευταία της κατοικία σάν'άνάμνεσά σέ δύο πύρινα ποτάμια.

Έτσι έτάφη ή Ίνές στο βασιλικό της μνημείο.

Μεταφρ. Γεωργίας Ταρσοΐλη

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ Η ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΣΟΥΛΤΑΝΟΠΟΥΛΩΣ

Έκ του Γουρλικού

Άπ' των πολλών τριανταφυλλιών τά μύρα μεθύσιμένη στον Γαίκο τόν δλόδροσο κάποιον ψηλό πλατάνου γλυκά που άποκοιμήθηκην ή κόρη του Σουλτάνου μ' άσκιπαστη τήν όψη της, τή μυριοζήλεμένη! Κι' εκεί που όνειρευότανε πως τάνη ζωντανεύουν κι' έρχονται κι' άπ' τά χείλη της χίλια φιλιά της κίβρουν ξάφνου ένας νός σιγά-σιγά μπροστά της σταματάει και σκύβει και τόν στόμα της τόν κόκκινον φιλιέ, που είνε σά ρόδο ζωντανό, μ' άγάπη και λαχτάρα, ζυτινά κι' ή κόρη μονομιιάς πετιέται με τρομάρα

αυτό δέν ήταν φιλι τόν όνειρου της; Νά βλέπει τόν νό που φύγει γλήγορα κι' έχάθη από μπροστά της Τυλίγεται μέσ' σ' ή μακριά μεταξινή της σκέπη και στο Σουλτάνο τρέχει εϋθύς να πη τόν πάθμα της. Τόν είδα, λέει, πατέρα μου, μαύρα είνε τά μαλλιά του, είνε ψηλός κι' είνε βαθιά γαλαζία ή φορεσιά του. Όλους εϋθύς ο βασιλιάς τους δοϋλους τόν φωνάζει νά μήν άφήνουνε γαίνα τού κήπου τόν προσταζει ως που νά βρουν τόν άγνωστον αυτόν, πώςε τολμήσει τήν κόρη του έτσι έφοβα στα χείλη να φιλήση. Μεγάλη ή τιμωρία του νά ε πολύ μεγάλη! φωνάζει όλο ή πεντάμορφη Σουλτανοπούλα, τόσο τότε μισώ, τόσο, κι' αυτος άν μεγαλωσήη, πάλι ποτέ συχώρεσην έγω ποτέ δε θα τού δώσω!

Μά οι δοϋλοι νά, μέ σίδερα δεμένο τότε φέρουν και τόν τραβούν, άλυπητα κι' άλύπητα τόν σέρνουν ληοτης σα νάταν και φωνάς μπρός στον τραν σατραπή. Είνε χλωμός, μα ευγενικια κι' ώρμια είνε ή μορφή του τόσο που λές κι' οι άγγελιοι δέν έχουν τή δική του τήν όμορφιά, κι' είνε βαριά τά ματια του άπ' άγάπη. Αυτος είνε, φωνάζουνε, μαύρα είνε τά μαλλια του, είνε ψηλός, κι' είνε βαθιά γαλαζία ή φορεσιά του. Γιοιά θάνε ή τιμωρία του προσταζει τον Σουλτάνο! Ο βασιλιάς άκαρτήτος πά στο σπαθί του βάζει τόν χέρι του, και: Έθνατος, θνατος, λεί, θάνα. Κι' είνε ή όψη του φορεσή, μα ξάφνου λές διατάζει, στέλνε έναν μόνον γλήγορα, τήν κόρη του μήσει, ήρθεν αυτή, κι' ο βασιλιάς έτσι τήνε ρωτάει: Ηίσε τού παλατιού μου, τίτός δέν είνε εκείνος πώςε τήν παρθενιά των παιδικών χειλών σου βεβήλωσε; με τή ζωη του τόν φιλι αυτό τώρα θά τόν πληρώση! Κι' ή κόρη λέει τρεμοντας: Δέν είνε εκείνος. Όχι!

ΛΕΥΚΑ ΔΑΚΡΥΑ

Του Ξάν Ραμό

Όλα τά δέντρα γύρω μας δια ήταν άνθισμένα και κλαίγαν με δάκρυα λευκά και μωρομένα, όλα τά κρινα γύρω μας τόν ούρανο κυτιούσαν και τού χαμογελούσαν, κι' εκύτταζες ίχρόταγα τά δέντρα και τά κρινα δροσάτι σαν έκείνα κι' όλο χαρά, παιδάκι μου, κι' όλο ζωη κι' έλπίδες ποτέ σου τούσε έμφοριές, μικροτή μου, δέν είδες, και μαγεμένο άπ' τούρανού τού ζαφειρενο χρώμα κι' άπ' τά λουκωδια κι' έπ' τόν φως, κι' άπ' τόν γλυκον άγέρα με τόν τριανταφυλλέιο σου με ρώτησες τόν στόμα: <Τι, με τά δέντρα τά ψηλά, τι κάουνε, πατέρα;> Παιδί μου! Μέσ' σ' τόμα σου πηθός σουκιά λαλοθσαν, όλα τά κρινα τ' ούρανού γλυκά χαμογελούσαν και μ' έκτασι άπεκρίθηκα και μέθη στην ψυχή μου, <Κάνουν παιγνίδια, γελαστο χαρομένο παιδί μου> Κι' άλλο; και πάλι ρώτησες: <Κάνουν χαράρα φως μου> Κι' άλλο! <Και πύχους άψηλούς κι' δυγαί τοϋ κόσμου> Κι' άλλο; <Όμορφα κοιτιά μικρά, μεγάλη, τόσα!> Κι' έγω μεθόσα άγάπη μου με τόν χαμογέλο σου με τή ματιά σου τή γλυκειά, και τή γλυκειά σου γλώσσα τόσο που δάκρυα ο φτωχός άπ' τή χαρά μου έμπρός σου <Κι' άλλο!> Ανατριχίσα ξαφνου... Ό όσος μαγεμένο, ο κλώνια, ο μύρα έφήμερα τών κριών και παιδιών... Δάκρυα λευκά από τις κορφές σταλάζαν τών κλαδιών... <Κάνουν και νεκροκρέββατα, παιδί μου άγαπημε ο!>

Μεταφράσεις Μαρί-ς Σάρπα

ΑΓΟΡΑΖΟΝΤΑΙ σέ καλές τιμάς, βιβλία φιλολογικά, ιστορικά, άρχαίοι συγγραφείς, περιοδικά, έφημερίδες, δλόκληρες βιβλιοθήκες κ.τ.λ. κ.τ.λ. Πληροφορία στα γραφεία μας.